

BEZPIECZEŃSTWO W PŁYWALNI I PARKU WODNYM W PROCEDURACH ZARZĄDCZYCH

Marek Grodzki

Wstęp

Ustawa¹ nakłada na zarządzających jak i na ratowników wodnych szereg obowiązków, czynności mających bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo osób przebywających na obszarach wodnych, a więc również w pływalni i parku wodnym. Dodatkowo w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy zadania ratownika określają szczegółowo odrębne przepisy². Taki stan rzeczy sprawia, iż celowym wydaje się wprowadzenie systemowych rozwiązań zarządczych (karty wypadku, zakresów czynności, regulaminów, instrukcji, procedur, algorytmów postępowania) w oparciu o przytoczone przepisy, które po pierwsze szczegółowo określają i usystematyzują działania, czynności, obowiązki ratowników wodnych przed, w trakcie i po zakończeniu dyżuru (dyżur ratowników wodnych należy definiować jako utrzymanie stanu gotowości do prowadzenia działań ratowniczych), po drugie, dadzą zarządzającemu narzędzia do sprawowania skutecznego nadzoru (kontroli wewnętrznej). W razie wypadku stanowiąc będą dowód na dopełnienie należytej staranności przez kierownictwo w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa osób korzystających z obiektu.

Podstawa prawna

Zgodnie z art. 4, ust. 1, pkt. 1) ustawy³, *zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji*. Analizy zagrożeń, a więc nic innego jak szacowania ryzyka (analizy ryzyka) co ma bezpośredni związek z zarządzaniem ryzykiem lub mówiąc potocznie zarządzaniem bezpieczeństwem. Wynikiem rzetelnie przeprowadzonej analizy zagrożeń jest pakiet dostosowanych do specyfiki obiektu ww. systemowych rozwiązań zarządczych sprzyjających bezpieczeństwu, właściwe oznakowanie i zabezpieczenie obszaru wodnego oraz miejsc niebezpiecznych, przygotowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych (krótkich odpraw, pogadarek) dla grup dzieci i młodzieży szkolonej korzystających z atrakcji obiektu.

Algorytmy postępowania

Algorytm - ściśle określony ciąg czynności, których wykonanie prowadzi do rozwiązania jakiegoś zadania⁴; ograniczony ciąg precyzyjnie określonych czynności, których wykonanie prowadzi do rozwiązania zadania⁵. Możemy wskazać wiele (kilka, a

¹ Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 roku o *bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych* (Dz. U. Nr 208, poz. 1240).

² Ustawa o *Państwowym Ratownictwie Medycznym* z dnia 8 września 2006 roku (Dz. U. z 2006 r. Nr 191, poz. 1410 - tekst ujednolicony).

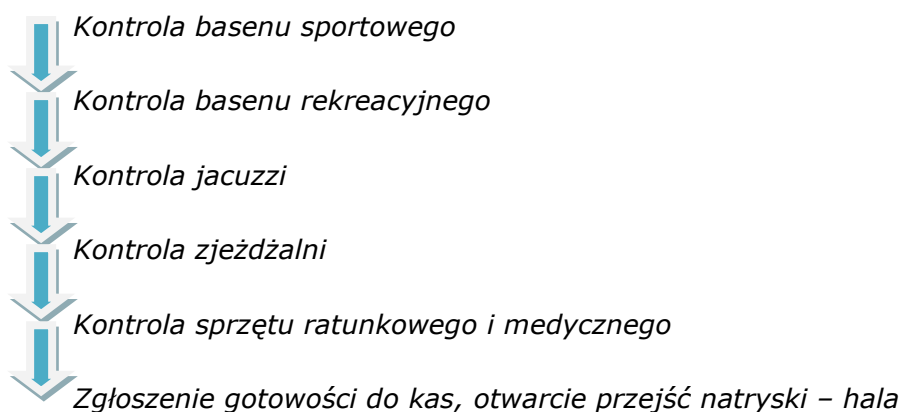
³ Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 roku o *bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych* (Dz. U. Nr 208, poz. 1240).

⁴ <http://sjp.pwn.pl/szukaj/algorytm.html>, dostęp [21-10-2014r.]

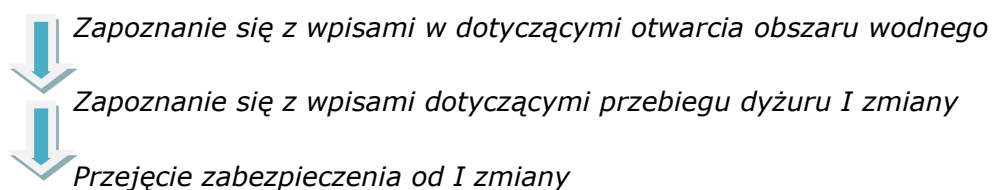
⁵ http://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=34845&ind=0&w_szukaj=algorytm, dostęp [21-10-2014r.]

czasem kilkanaście) różnych algorytmów postępowania tworzonych na potrzeby konkretnych obiektów pod konkretne sytuacje. Flagowymi algorytmami postępowania występującymi w pływalni i parku wodnym są wykazy czynności jedna po drugiej, które na samym końcu mają doprowadzić do: otwarcia obszaru wodnego pływalni lub parku wodnego w tym wszystkich atrakcji wodnych, przejęcia zabezpieczenia obszaru wodnego przez II zmianę ratowników wodnych czy też zamknięcia obszaru wodnego.

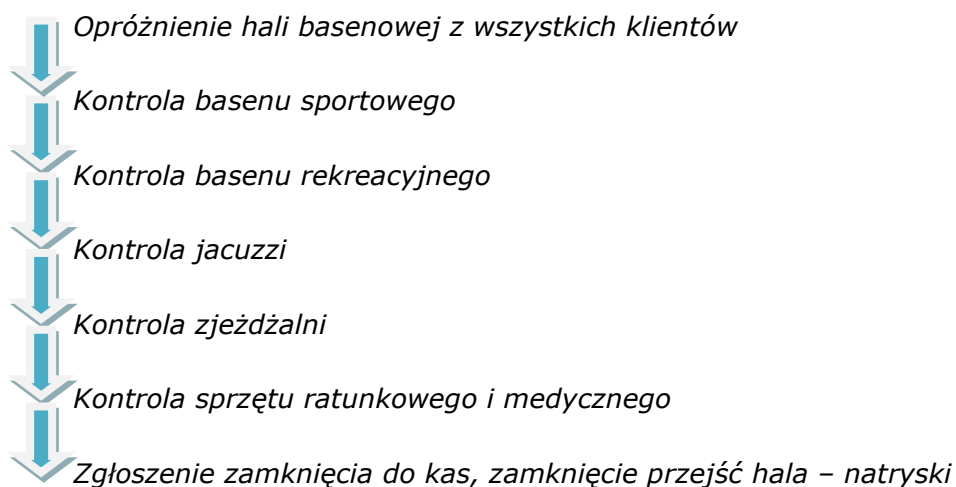
Przykładowy algorytm otwarcia obszaru wodnego:

Przykładowy algorytm przejęcia zabezpieczenia przez II zmianę:

Przykładowy algorytm zamknięcia obszaru wodnego:

Dla przejrzystości czynności wykonywanych przez ratownika wodnego w dokumentacji prowadzonych działań ratowniczych⁶ ww. algorytmy winny przyjąć formę tabelaryczną, gdzie ratownik wodny wykonanie każdej czynności opisuje godziną jej wykonania, stwierdzonym stanem i potwierdza własnoręcznym podpisem. W ten sposób powstanie np.: pierwsza strona dziennego raportu pracy działu, wówczas na odwrocie kartki (drugiej stronie) możemy umieścić część opisową, a więc miejsce na dokonywanie wpisów związanych z podejmowanymi czynnościami i działaniami w danym dniu.

Algorytm otwarcia obszaru wodnego
Data: _____

Lista ratowników I zmiany

I.p.	imię i nazwisko ratownika wodnego	godziny dyżuru	podpis	
1.				
2.				
3.				
Kontrola niecek basenowych i atrakcji				
niecka	godzina	imię i nazwisko kontrolującego	stan	podpis
basen sportowy				
basen rekreacyjne				
jacuzzi				
zjeżdżalnia				
Kontrola sprzętu				
rodzaj	godzina	imię i nazwisko kontrolującego	stan	podpis
ratunkowy				
medyczny				
Zgłoszenie gotowości do kas i otwarcie przejść natryski – hala				
godzina	imię i nazwisko zgłaszającego	imię i nazwisko odbierającego	podpis zgłaszającego	

Algorytm przejęcia zabezpieczenia przez II zmianę

Lista ratowników II zmiany

I.p.	imię i nazwisko ratownika wodnego	godziny dyżuru	podpis	
1.				
2.				
3.				
czynność	godzina	uwagi	podpis	
<i>Zapoznanie się z wpisami w dotyczących otwarcia obszaru wodnego</i>				
<i>Zapoznanie się z wpisami dotyczącymi przebiegu dyżuru I zmiany</i>				
<i>Przejęcie zabezpieczenia od I zmiany</i>				

⁶ Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 roku o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych, art. 16 pkt. 10 (Dz. U. Nr 208, poz. 1240).

Algorytm zamknięcia obszaru wodnego

czynność		godzina	uwagi	podpis
Opróżnienie hali basenowej z wszystkich klientów				
Kontrola niecek basenowych i atrakcji				
niecka	godzina	imię i nazwisko kontrolującego	stan	podpis
basen sportowy				
basen rekreacyjne				
jacuzzi				
zjeżdżalnia				
Kontrola sprzętu				
rodzaj	godzina	imię i nazwisko kontrolującego	stan	podpis
ratunkowy				
medyczny				
Zgłoszenie zamknięcia do kas, zamknięcie przejść hala – natryski				
godzina	imię i nazwisko zgłaszającego	imię i nazwisko odbierającego	podpis zgłaszającego	

Przedstawione graficzne algorytmy postępowania i ich tabelaryczne odwzorowanie stanowią jedynie propozycję rozwiązań oraz przykłady, natomiast praktyka jednoznacznie potwierdza, że wprowadzone w życie zdają egzamin.

Inne przykładowe algorytmy:

1. Algorytm podejmowania akcji ratowniczej i zapobiegania skutkom zagrożeń
2. Algorytmy ratownicze z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy
3. Algorytm postępowania z osobą pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego
4. Algorytm postępowania z materiałem zakaźnym
5. Algorytm ewakuacji obszaru wodnego i hali basenowej
6. Inne konieczne ze względu na specyfikę obiektu, obowiązujące przepisy i oczekiwania zarządzającego

Procedury

Procedura - określone reguły postępowania w jakiejś sprawie, zwykle o charakterze urzędowym lub prawnym⁷; unormowany przepisami sposób postępowania w jakiejś sprawie⁸.

Są opisowym rozszerzeniem, normowaniem, podaniem sposobu wykonania każdej z czynności algorytmu postępowania. Do każdego algorytmu postępowania zazwyczaj należy przygotować szczegółową procedurę. Tylko takie rozwiązanie służy wypracowaniu jednolitych standardów postępowania i wykonywania czynności wśród wszystkich ratowników wodnych w sposób tożsamy. W nawiązaniu do powyżej przedstawionych algorytmów postępowania procedura do nich sporządzona w sposób precyzyjny winna opisywać każdą podejmowaną czynność. Jeśli mówimy o nieckach basenowych i atrakcjach oraz sprzęcie musimy dokładnie określić co ma być poddane kontroli. Pamiętajmy aby były to obszary, elementy, które istotnie mogą zostać przez ratownika wodnego realnie sprawdzone, musi on mieć do tego celu wiedzę, umiejętności, często

⁷ Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 roku o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. Nr 208, poz. 1240).

⁸ <http://sjp.pwn.pl/szukaj/procedura.html>, dostęp [21-10-2014r.]

dotatkowe informacje z zewnątrz i narzędzia. Ustawa⁹ w art. 16 wyraźnie określa, pkt. 2) przegląd stanu urządzeń i sprzętu wykorzystywanego do ratownictwa wodnego, pkt. 4) kontrola stanu urządzeń oraz sprzętu, które zapewniają bezpieczeństwo osób pływających, kąpiących się lub uprawiających sport lub rekreację.

Przykład.

W jaki sposób ma zostać przeprowadzona kontrola stanu technicznego zjeżdżalni rurowej jako urządzenia, które zapewnia bezpieczeństwo osób pływających, kąpiących się lub uprawiających sport lub rekreację? Na czym ta kontrola ma polegać i czym ma się kończyć? Czy ma sprawdzić szczelność i gładkość połączeń pomiędzy poszczególnymi modułami, poprawność działania fotokomórki lub systemu czasowego, gładkość całego ślizgu? Niektóre konstrukcje ze względu na swój spadek (nachylenie zjazdu) uniemożliwiają wykonanie takich czynności bez dodatkowego, często specjalistycznego sprzętu. Parametry techniczne zjeżdżalni i warunki bezpiecznego z niej korzystania określa specyfikacja techniczna oraz projekt architektoniczny. Wystarczy, że zostanie zakłócony wymagalny przepływ wody przez rurę zjeżdżalni, który sprawi, że zmienią się warunki jej użytkowania. Zjazd w takich warunkach może być niebezpieczny. W tym przypadku ratownik nie ma żadnych możliwości sprawdzenia tego parametru. Informację o prawidłowym funkcjonowaniu pomp i przepływanie wody winien otrzymać od działu technicznego.

Instrukcje

Instrukcja - dokument wskazówki postępowania¹⁰; zbiór przepisów ustalających sposób postępowania w jakiejś dziedzinie, dokładne pouczenie, wskazówka¹¹.

W chwili obecnej podczas przygotowania dokumentacji zarządczej wynikającej z analizy zagrożeń, instrukcje często są zastępowane algorytmami postępowania i procedurami. Najpowszechniejszą i najważniejszą jest tzw. „Instrukcja alarmowa” (procedura alarmowa/ratunkowa). Opisuje ona w sposób szczegółowy czynności, działania, zadania jakie spoczywają na poszczególnych ratownikach wodnych oraz na personelu pływalni/wodnego parku podczas wypadku. Każdy ma wiedzieć co i jak robi, gdzie i kiedy się znajduje, jakiego sprzętu używa i za co jest odpowiedzialny. Ze względu na specyfikę obiektu (ilość niecek, atrakcji, ilość ratowników, organizację pracy, etc.) tworzonych jest zazwyczaj kilka instrukcji alarmowych, np.:

1. na okoliczność wypadku na zjeżdżalni;
2. na okoliczność wypadku na basenie pływackim/sportowym;
3. na okoliczność wypadku na basenie rekreacyjnym;
4. na okoliczność wypadku na basenie zewnętrznym;
5. na okoliczność wypadku pod natryskami i w szatni;
6. inne.

Odrębną instrukcją stanowi tzw. „instrukcja stanowiskowa”. Każde stanowisko ratownika wodnego winno być opisane instrukcją stanowiskową – wskazówkami i sposobami postępowania, zadaniami na konkretnym stanowisku, itp. Instrukcja stanowiskowa przypisuje również do stanowiska konkretny wyznaczony obszar wodny, który podlega stałej obserwacji i kontroli. Wyznaczone stanowiska i przypisane im wyznaczone obszary wodne znajdują swoje odzwierciedlenie tzw. planie obszaru wodnego.

⁹ http://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=24305&ind=0&w_szukaj=procedura, dostęp [21-10-2014r.]

¹⁰ http://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=29276&id_znaczenia=3944716&l=10&ind=0, dostęp [21-10-2014r.]

¹¹ <http://sjp.pwn.pl/szukaj/instrukcja.html>, dostęp [21-10-2014r.]

Plan obszaru wodnego

Mówiąc inaczej rzut hali basenowej z wszystkimi nieckami i atrakcjami. Na planie zaznaczamy/oznaczamy:

1. wejścia/wyjścia z szatni/natrysków na halę basenową;
2. usytuowanie regulaminu pływalni/parku wodnego i regulaminów innych atrakcji (np.: zjeżdżalni, jacuzzi);
3. rozmieszczenie stanowisk ratowniczych wraz z przypisanymi im wyznaczonymi obszarami wodnymi;
4. usytuowanie punktu medycznego;
5. drogę ewakuacyjną/drogi ewakuacyjne;
6. rozmieszczenie sprzętu ratunkowego i pomocniczego oraz urządzeń sygnalizacyjnych i ostrzegawczych;
7. głębokości niecek oraz uskoki i miejsca szczególnie niebezpieczne;
8. brodzik, strefy dla umiejących, nieumiejących pływać;
9. rozmieszczenie znaków zakazu, nakazu oraz informacyjnych;
10. inne informacje mogące mieć bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo osób przebywających na obszarze wodnym pływalni/parku wodnego.

Regulaminy

Regulamin – przepisy i rozporządzenia regulujące postępowanie w jakiejś dziedzinie, obowiązujące pracowników jakiejś instytucji, członków organizacji, itp.; też: dokument zawierający te przepisy i rozporządzenia¹²; zbiór przepisów, które obowiązują osoby należące do jakiejś organizacji lub przebywające w jakiejś instytucji¹³.

Mówiąc o regulaminie w pierwszej kolejności nasuwa się na myśl regulamin pływalni/parku wodnego. Tym czasem jest to jeden z wielu tego typu dokumentów jakie powinny funkcjonować na zarządzanym obiekcie. Wcześniej obowiązujące, a uchylone rozporządzenie¹⁴ mówiło wprost o regulaminie wskazując nawet konkretne zapisy jakie winny się w nim znaleźć. Obowiązujące przepisy¹⁵ traktują jedynie o umieszczeniu przez zarządzającego w ogólnie dostępnym miejscu informacji dotyczących:

1. zasad korzystania z wyznaczonego obszaru wodnego;
2. ograniczeń w korzystaniu z wyznaczonego obszaru wodnego;
3. sposobu powiadamiania o wypadkach wraz z numerami alarmowymi.

Odwołując się do przytoczonej wcześniej definicji utrzymanie i dalsze używanie nazwy regulamin dla tego typu informacji jest trafne. Konstruując jakkolwiek regulamin należy kierować się kilkoma fundamentalnymi zasadami:

1. musi być całkowicie dostosowany do obszaru wodnego;
2. musi zabezpieczać interesy zarządzającego, ale jednocześnie być przyjazny dla klienta, klient musi mieć odczucie, że również jemu on służy;
3. zastanówmy się czy w każdym przypadku jesteśmy w stanie wyegzekwować zapisane postanowienia (czy jakieś okoliczności, których wystąpienie możemy

¹² <http://sjp.pwn.pl/szukaj/regulamin.html>, dostęp [21-10-2014r.]

¹³ http://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=25054&ind=0&w_szukaj=regulamin, dostęp [21-10-2014r.]

¹⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 1997 r. w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne (Dz. U. z dnia 7 czerwca 1997 r.)

¹⁵ Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 roku o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. Nr 208, poz. 1240).

przewidzieć nie doprowadzą do naszej bezradności i braku możliwości jego egzekwowania);

4. zastanówmy się jak będziemy egzekwować zapisane postanowienia w sytuacjach konfliktowych by nie eskalować emocji klienta i obsługi obiektu (zapobiegać powstaniu sytuacji bez wyjścia);

5. w swej formie graficznej i ilości zapisów winien być zwarty i czytelny.

W przypadku regulaminu pływalni/parku wodnego winien być umieszczony w dwóch miejscach. Po pierwsze w pobliżu kas po drugie w widocznym miejscu na hali basenowej by obsługa (kasjerzy/recepcjoniści, ratownicy wodni) mogła na bieżąco odsyłać oraz odwoływać się do jego zapisów.

Inne przykładowe regulaminy:

1. Regulamin zjeżdżalni
2. Regulamin jacuzzi
3. Regulamin sauny
4. Regulamin depozytu
5. Regulamin szatni
6. Regulamin dyżuru ratowników wodnych
7. Regulamin grup zorganizowanych
8. Regulamin grup nauki pływania/ćwiczeń zorganizowanych w wodzie
9. Regulaminy usług
10. Inne konieczne ze względu na specyfikę obiektu, obowiązujące przepisy i oczekiwania zarządzającego.

Zakresy czynności

Zakres czynności jest niczym innym jak zakresem obowiązków przypisanych ratownikowi wodnemu przez osobę/podmiot go zatrudniającego. Pamiętajmy jednak, że ww. zakres dotyczy jedynie osób zatrudnionych na umowę o pracę gdzie relacje pomiędzy pracodawcą, a pracownikiem ich prawa i obowiązki określa Kodeks Pracy. Odpowiedzialność ratownika wodnego wobec pracodawcy nie różni się niczym od odpowiedzialności każdego innego pracownika zatrudnionego w zakładzie pracy na podstawie (przede wszystkim) umowy o pracę i wynika wprost z Art. 100 Kodeksu Pracy. Pamiętajmy również, że działania i czynności ratowników wodnych są ściśle określone przez obowiązujące w zakresie ratownictwa wodnego przepisy:

Ustawa o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych z dnia 18 sierpnia 2011 roku Dz. U. z 2011 r. Nr 208, poz. 1240:

Art. 16. Do obowiązków ratowników wodnych należy w szczególności wykonywanie działań ratowniczych, o których mowa w art. 13, oraz:

- 1) obserwowanie wyznaczonego obszaru wodnego, niezwłoczne reagowanie na każdy sygnał wzywania pomocy oraz podejmowanie akcji ratowniczej, zapobieganie skutkom zagrożeń;
- 2) przegląd stanu urządzeń i sprzętu wykorzystywanego do ratownictwa wodnego;
- 3) określanie głębokości wyznaczonego obszaru wodnego;
- 4) kontrola stanu urządzeń oraz sprzętu, które zapewniają bezpieczeństwo osób pływających, kąpiących się lub uprawiających sport lub rekreację;
- 5) wywieszanie na maszcie odpowiednich flag informacyjnych;
- 6) sygnalizowanie, za pomocą urządzeń alarmowych, naruszeń zasad korzystania z wyznaczonego obszaru wodnego w szczególności granicy strefy dla umiejących pływać, a w kąpieliskach także nadchodzącej burzy;

- 7) reagowanie na przypadki naruszania zasad korzystania z wyznaczonego obszaru wodnego;
- 8) wpisywanie na tablicy informacyjnej temperatury wody, powietrza oraz innych aktualnych informacji w szczególności dotyczących nagłych zmian warunków atmosferycznych;
- 9) niezwłoczne informowanie zarządzającego, o którym mowa w art. 21 ust. 1, oraz swojego przełożonego o zagrożeniach bezpieczeństwa osób przebywających na obszarze wodnym;
- 10) bieżące dokumentowanie prowadzonych działań ratowniczych.

Art. 13. W ramach ratownictwa wodnego podejmowane są działania ratownicze, polegające w szczególności na:

- 1) przyjęciu zgłoszenia o wypadku lub zagrożeniu;
- 2) dotarciu na miejsce wypadku z odpowiednim sprzętem ratunkowym;
- 3) udzielaniu kwalifikowanej pierwszej pomocy (KPP);
- 4) zabezpieczeniu miejsca wypadku lub zagrożenia;
- 5) ewakuacji osób z miejsca stanowiącego zagrożenie dla życia lub zdrowia;
- 6) transporcie osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia na obszarze wodnym do miejsca, gdzie jest możliwe podjęcie medycznych czynności ratunkowych przez jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, po uprzednim uzgodnieniu miejsca przekazania z dysponentem jednostki systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego;
- 7) poszukiwaniu osób zaginionych na obszarze wodnym

W przytoczonym Art. 13 pkt. 3) znajduje się odwołanie do kwalifikowanej pierwszej pomocy. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym z dnia 8 września 2006 roku Dz. U. z 2006 r. Nr 191, poz. 1410 w Art. 14 definiuje w sposób szczegółowy zakres czynności w ramach kwalifikowanej pierwszej pomocy:

Art. 14. Zakres czynności wykonywanych przez ratownika w ramach kwalifikowanej pierwszej pomocy (KPP) obejmuje:

- 1) resuscytację krążeniowo-oddechową, bezprzyrządową i przyrządową, z podaniem tlenu oraz zastosowaniem według wskazań defibrylatora zautomatyzowanego;
- 2) tamowanie krwotoków zewnętrznych i opatrywanie ran;
- 3) unieruchamianie złamań i podejrzeń złamań kości oraz zwichnięć;
- 4) ochronę przed wychłodzeniem lub przegrzaniem;
- 5) prowadzenie wstępnego postępowania przeciwwstrząsowego poprzez właściwe ułożenie osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, ochronę termiczną osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego;
- 6) stosowanie tlenoterapii biernej;
- 7) ewakuację z miejsca zdarzenia osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego;
- 8) wsparcie psychiczne osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego;
- 9) prowadzenie wstępnej segregacji medycznej w rozumieniu art. 43 ust. 2.

Z lektury przytoczonych art. wyłania się obraz czynności i procedur jakie musi wykonać ratownik wodny podczas prowadzenia działań ratowniczych. Pamiętajmy, że działania ratownicze rozpoczynają się z chwilą podjęcia dyżuru w pływalni lub parku wodnym. Przygotowując zakresy czynności dla ratowników zatrudnionych na umowę o pracę nie wolno nakładać na pracownika dodatkowych obowiązków, które powodują lub mogą spowodować w przyszłości utrudnienia w wykonywaniu czynności określonych

ustawami^{16, 17}. Pamiętajmy, że ratownik wodny prowadząc działania ratownicze korzysta z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁵⁾) dla funkcjonariuszy publicznych.

Na wstępie wspomniałem, że zakres czynności dotyczy jedynie osób zatrudnionych na umowę o pracę. W praktyce ratownicy wodni zatrudniani są na umowy cywilnoprawne: zlecenie lub samozatrudnienie. W takim przypadku relacje pomiędzy zleceniobiorcą (ratownikiem), a zleceniodawcą (pracodawcą) reguluje Kodeks Cywilny. Jest to o tyle istotne, że w przypadku takiego obowiązku świadczenia usług nie mają zastosowania żadne zapisy Kodeksu Pracy niezależnie czy dotyczą one praw czy też obowiązków stron oraz dodatkowe dokumenty (zakresy czynności/obowiązków, listy obecności/karty czasu pracy, itp.). Nie istnieje również pojęcie i zależność przełożony – podwładny. W takiej sytuacji obowiązki ratownika wodnego wpisane są często wprost w umowę, na podstawie przykładowego zapisu:

§1

Na podstawie niniejszej umowy Zleceniodawca zleca, a Zleceniobiorca przyjmuje do wykonania w sposób samodzielny w Kompleksie Basenów Rehabilitacyjnych w Warszawie przy ul. Balkonowej 2 czynności (obowiązki), RATOWNIKA WODNEGO, zgodne z Ustawą z dnia 18 sierpnia 2011 roku, o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych. Zleceniobiorca wykona powierzone czynności z dołożeniem należytej staranności.

Karta wypadku

Dane zawarte w karcie wypadku są podstawą do prowadzenia określonego ustawą¹⁸ rejestru działań ratowniczych. Karta musi zawierać co najmniej następujące dane:

1. imię i nazwisko osoby, której udzielono pomocy;
2. rodzaj doznanego urazu lub zachorowania osoby, o której mowa w pkt 1;
3. rodzaj udzielonej pomocy;
4. miejsce wypadku;
5. imiona i nazwiska ratowników wodnych udzielających pomocy;
6. datę prowadzenia działań ratowniczych;
7. czas i miejsce przekazania osoby, o której mowa w pkt 1, jednostkom systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne lub innym służbom.

W obiegu funkcjonuje wiele wzorów kart, które można zaadoptować na potrzeby zarządzanego obiektu. Pamiętajmy jednak, że ww. dane muszą być w niej umieszczone koniecznie. Kartę wypełnia ratownik wodny.

Rejestr działań ratowniczych

Ostatnio ze strony zarządzających pływalniami i parkami wodnymi pojawiają się coraz częściej pytania dotyczące konieczności prowadzenia rejestru działań ratowniczych, który określony jest w ustawie¹⁹. W przypadku gdy w pływalni lub parku wodnym

¹⁶ Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 roku o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. Nr 208, poz. 1240).

¹⁷ Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym z dnia 8 września 2006 roku (Dz. U. z 2006 r. Nr 191, poz. 1410 - tekst ujednoczony).

¹⁸ Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 roku o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. Nr 208, poz. 1240).

¹⁹ Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 roku o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. Nr 208, poz. 1240).

ratownictwo wodne wykonuje podmiot uprawniony do wykonywania ratownictwa wodnego, należy to do jego obowiązków. Tak samo jak cały proces organizacji i prowadzenia zabezpieczenia ratowniczego w części do podmiotu przynależnej. Inaczej sprawa wygląda w przypadku gdy zarządzający sam zatrudnia ratowników wodnych i sam organizuje proces zabezpieczenia ratowniczego. Nie ma tu jasnych i precyzyjnych wytycznych. Wychodząc naprzeciw pytaniom i ujawnionemu problemowi, zarządzający od 1 stycznia 2015 roku będą mogli zgłaszać prowadzone działania ratownicze za pomocą udostępnionej aplikacji w istniejącym „centralnym rejestrze działań ratowniczych” na podstawie złożonej deklaracji i zgłoszenia o włączeniu w system. Szczegółowe informacje będą udostępnione zainteresowanym po zgłoszeniu zapotrzebowania o włączeniu w system pod adres biuro@ratownictwowodne.edu.pl.

Podsumowanie

Wszystkie przygotowane dokumenty zarządcze muszą być wprowadzone przez zarządzającego uchwałą, zarządzeniem, decyzją. Drugim krokiem jest przeprowadzenie szkoleń dla ratowników wodnych i jeśli to konieczne dla personelu innych działów jeżeli uczestniczy on w przebiegu przygotowanych rozwiązań. Każda przeszkolona osoba musi podpisać oświadczenie (instruktarz) o przejściu przedmiotowego szkolenia. Treść dokumentu powinna zawierać program szkolenia oraz klauzulę, że przeszkolony zrozumiał całość przedstawionego materiału oraz zobowiązuje się do jego wdrożenia, realizowania i przestrzegania. Teraz pozostaje nam monitorowanie czy wprowadzone rozwiązania są stosowane, a więc dokonywanie regularnej kontroli wewnętrznej.

W artykule problem bezpieczeństwa pływalni/parku wodnego w procedurach zarządczych w pewnych aspektach został jedynie zasygnalizowany w taki sposób aby zarządzający posiadał ogólną wiedzę czego winien oczekiwać i wymagać od osób uczestniczących w przygotowaniu analizy zagrożeń lub podmiotów wykonujących analizę zagrożeń na jego zlecenie.

Marek Grodzki

International instructor ILS

Instruktor wykładowca WOPR nr 876

Instruktor z zakresu ratownictwa wodnego wg. programów MSW

mobile: +48 501 025 673

e-mail: biuro@ratownictwowodne.edu.pl